

Vrijbuiteryen

SOMMIGE jeugherinneringen zijn onwrikbaar in ons geheugen gegrift.

Zo herinner ik mij nog als de dag van gisteren, dat ik bijna dagelijks als kleine jongen bij een oud-tante op bezoek ging, die in het bezit was van een levensgrote speeldoos. Op een stalen plaat, die voor ieder deuntje kon worden uitgewisseld, was het muziekstuk aangebracht. Een groot veerwerk, dat met een enorme slinger kon worden opgewonden, werd iedere ochtend door de bakker weer op spanning gebracht.

Werd nu het orgel ingeschakeld, dan brak een ware storm van knappende, krakende muziek los. Vooral een bepaalde mars uit „Carmen” dwong altijd mijn diepste ontzag af. Onder het spelen stond mijn oud-tante vlak voor het orgel en dirigeerde met jeugdig gebaar de klankenstroom alsof deze door haar persoonlijk werd voortgebracht.

Intussen werd mijn maag bedorven door de grote hoeveelheden snoepjes, chocola en koekjes, die mij met gulle hand werden opgedrongen.

Nog sterker werd echter de illusie, als zij voor haar elektrische piano plaats nam.

Doordat zij onder het spelen met veel armbewegingen kleine krukjes bewoog, die voor het toetsenbord waren aangebracht, zou een oppervlakkig toeschouwer er niet aan twijfelen, dat zij de piano met grote virtuositeit persoonlijk bespeelde.

Intussen was zij naast de hierboven beschreven kunstuitingen in het geheel niet afkeurig van wat de radio haar bracht. Een Philips 2511, bijgenaamd de brodtrommel, compleet met „meesterzanger”, bracht haar de zo zeer begeerde radiomuziek in huis.

Nu ben ik er diep in mijn hart van overtuigd, dat haar grote liefde toch bleef uitgaan naar speeldoos en elektrische piano. Haar „medeleven” met de bekende deuntjes was bij de radio niet mogelijk. Ze zat dan

stil te luisteren, volkomen geïntimideerd door deloed van vreemde klanken, die haar een beetje neerdrukte en benauwde.

Na mijn schooltijd bezocht ik haar maar zelden meer; mijn werk bracht mij hierna ver van huis en ik verloor haar volkomen uit het oog.

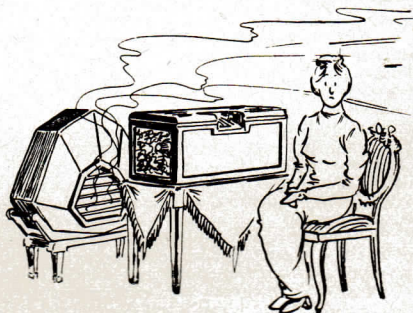
Toen ik enige jaren geleden eens met verlof in Nederland was, besloot ik echter haar een bezoek te brengen, brandend van nieuwsgierigheid om te weten of de speeldoos en elektrische piano nog op dezelfde plaats zouden staan. Ik schrok even toen ik haar zag met een gerimpeld vogelgezichtje. Het bleek, dat zij enige dagen tevoren net haar 70e verjaardag had gevierd.

Ik feliciteerde haar van harte en — o heerlijke leugen — vertelde haar net te laat in Nederland te zijn aangekomen om op haar verjaardag zelf te komen.

Met bevende stem vertrouwde ze mij toe, dat ik de enige was, die aan haar verjaardag had gedacht.

De speeldoos en de elektrische piano waren verdwenen. Haar radiotoestel was defect.

Ik beloofde die avond te zullen terugkomen. Ik heb zelden meer plezier beleefd van het

geld, dat ik die middag besteedde aan het kopen van een goedkope radiogrammofoon en enige platen.

Haar stralend gezicht toen 's avonds voor de vijfde maal „Carmen” uit de luidspreker klonk is mij steeds bijgebleven als een van de mooiste dingen, die de moderne weergavetechniek ons kan schenken ...